

**СЁННЯ
У НУМАРЫ:**

Навіны падзеі, факты — 1-я стар.
Экзаменацыйная сесія працягваецца — 1-3-я стар.
Да 50-годдзя Дагавору аб вайнным і гаспадарчым саюзе паміж РСФСР і БССР — 2-я стар.
Быць дастойнымі традыцый бацькоў! — 2-я стар.
3 практыкі сельскага настаўніка — 2-3-я стар.
СНТ, што зроблена і планы на будучае — 3-я стар.
Класікі марксізма-ленінізма аб фізічным выхаванні — 4-я стар.

ГОМЕЛЬСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЕКТАРАТА, КАМИТЕТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА
І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНИВЕРСИТЕТА

Год выдання

другі

№ 2 (60)

СУБОТА

16

СТУДЗЕНЯ

1971 года

Цана 2 кап.

НАВИНЫ

**ПАДЗЕІ
ФАКТЫ**

**УЗНАГАРОДА
УРУЧАНА**

За актыўны ўдзел у студэнцкім працоўным семестры, прывесчаным 50-годдзю камсамола Беларускага рэспубліканскага Савета прафсаюзаў узнагародзіў калектыў нашага ўніверсітэта Ганаровай граматай.

Нядаўна ўзнагарода была ўручана камітэту камсамола ўніверсітэта прадстаўніком абласнога Савета прафсаюзаў.

НА ПАРАДКУ ДНЯ—

ПАЛІТЫЧНАЯ АДУКАЦЫЯ

Адбыўся сход камуністаў партыйнай арганізацыі адміністрацыйна-гаспадарчага часткі ўніверсітэта.

З інфармацыяй па пастанове Пленума ЦК КПБ «Аб рабоце партыйных арганізацый рэспублікі па далейшаму паліяванні марксісцка-ленінскай адукацыі камуністаў і камсамольцаў» выступіў сакратар парткома ўніверсітэта У. В. Казлоў.

Выступіўшыя ў спрэчках прааналізавалі стан партыйна-палітычнай вучобы сярод адміністрацыйна-гаспадарчых работнікаў і дапаможніка персаналу.

Яны выказалі рад крытычных зауваг у адрас партыйнага бюро, якое недастаткова займалася пытаннямі партыйна-палітычнай асветы і ўнеслі канкрэтныя прапановы па рэзкаму паліяўненню марксісцка-ленінскай адукацыі калектыву.

Па абсерваванаму пытанню прынята аднапедная пастанова.

Наш кар.

ЭКЗАМЕНЫ, ЭКЗАМЕНЫ—ГАРАЧАЯ ПАРА

Экзаменацыйная сесія... Што гэта за пара такая, відаць, толькі таму ў поўнай меры зразумела, хто быў студэнтам або хто зараз — студэнт. Вядзецца, нейкі халадок прабягае па усім целе, калі даведзешся, што такога-та чысла — такі экзамен, такога-та — такі. І чым бліжэй экзаменацыйная пара, тым усё больш пачынаеш хваляцца. Вядома ж, адказная гэта пара. Тое, што паўгода, а то і больш паступова ўкладвалі табе, фігуральна кажучы, у вгліны, зараз трэба сістэматызаваць, раскласці, так сказаць, па палічках і, выцягнуўшы білет, уключыць усе сілы і срэдкі ў барацьбу за атрыманне... Вядома, выдатнай адзнакі, бо хто ж сам сабе вораг?

Ну, а калі ўжо ля дзвярэй стаіш, дык хоць і ведаеш, але дрыжыш, быццам цябе вецер да насцяй праізвае. Хто ўмее гэта схавачы, а хто не. Вось і ў нашай групе, у якой, дарэчы, два хлопцы з 23 чалавек, усялякія студэнты ёсць. Скажам, Валя Раманава дык яна спакойная, Валю Мятлаву, здаецца, наогул нічым не спалохаеш. А ёсць і нішага складу работы. І тады калі дзвярэй можна па чуць оханне і аханне, убачыць нешта накітавалі молячага мусульманіна і да т. п. І усё гэта па-чалавечаму зразумела.

Ну, а ў час адназу для ўсялякіх там хваляванняў ужо няма часу. Тут трэба здаваць. І здаеш. Вось ужо тры экзамены здаў. І паглядзець, дык зусім надрэнна атрымліваецца.

Першае выпрабаванне ў гэтым навучальным годзе — навуковы афізім. Прымаў курс кандыдат філасофскіх навук Юр'еній Васільевіч Яршоў-Маураў. Трэба зазначыць, што чытаў ён навуковы афізім добра. Дакладнасць, яскасць думкі, паслядоўнасць і лагічнасць вызначаюць яго лекцыі. Гэтага, вядома, ён і ад нас патрабуе. І вельмі задаволены, калі адказ амгасцеўны, вычарпальны. Такія адказы былі ў Люды Беллаусавай, Веры Платонавай, Валі Раманавай. Ціжка пералічыць усю, бо 15 чалавек атрымалі «выдатна», а астатнія — «добра».

Наступным быў экзамен па

хімічнай тэхналогіі. Навука складаная і вельмі дакладная. Але і яе мы змаглі здаць як належыць, бо ў працэсе вывучэння побач з тэарэтычнай была і сапраўдная практычная падрыхтоўка. Летам мы праходзілі практыку на Гомельскім хімічным заводзе і Светлагорскім заводзе штучнага валайна. Акрамя гэтага, былі на экскурсіі на шклозаводе імя Ламаіна-Сава, Добрушскім цэлюлозна-папяровым камбінаце, лакафарбавым заводзе.

Калі ўлічыць яшчэ стараннасць, добрасумленную падрыхтоўку ўсіх работ да экзамена, сенсацыйным яго вынік не назавеш. А ён такі — 17 «пяцёрак» і 6 «чацвёркаў». Дарэчы, гэта пакуль рэкордная колькасць выдатных адзнак у нашай групе ў праходзячай сесіі.

На экзамен па фізіялогіі чалавек і жывёлы ахвотнікаў і першым было не так многа. Зноў прывялі ў дзеянне сваю «дэмакратыю» — цягнулі жэрабкі. Працэс няхітры — наш камсорг выпусціла з рук над сталом паперкі з парадкавымі нумарамі 1... Той-сёй быў незадаволены, але ж вінаваціць німа каго — сам выбіраў. Экзаменатар, кандыдат біялагічных навук Аляксандр Іванавіч Кіеня толькі ўсімхаўся, глядзячы на гэтае «чараўніцтва».

Вядома ж, дапамагло не жэрабка, а трывалыя веды. 13 выдатных адзнак, астатнія — «чацвёркі» — вось вынік трэцяга этапу зімовага экзаменацыйнага. Хацелася б адзначыць, што ў гэтым немаляя заслуга Аляксандра Іванавіча, які выдатна чытаў складаны курс і рабўў многае, каб мы яго як след засвоілі.

Наперадзе ў нас яшчэ адзін, апошні бар'ер — экзамен па навуковаму камунізму. Гэта вельмі сур'ёзны прадмет, не менш сур'ёзны і экзаменатар — кандыдат гістарычных навук Валерый Васільевіч Серыкаў. Зараз усе работы ўмоцнена рыхтуюцца да новага выпрабавання. Вядома ж, ніхто не хоча атрымаць на апошнім экзамене, скажам, «тройку». Ды і сібры-сапернікі з 4-й гру-

пы стануць тады кпіць з нас: маўляў, ну што, не ўтрымалі першынства?

Дарэчы, у нас даўні спор з работамі з 4-й групы. Спартыўства вядзецца з першага курса з пераменным поспехам. Па выніках мінулай летняй сесіі ў нас былі лепшыя паказчыкі. Зараз пакуль таксама мы ўперадзе. Што пакажа апошні экзамен?

У заключэнне хочацца адзначыць, што поспехі свае студэнцкія групы прывячваюць XXIV з'езду нашай партыі, якая дала моладзі ўсе для шчаслівага, творчага жыцця.

М. БАНДА,
стараства 2-й групы
5 курса біялага-глебавага
факультэта, член парткома ўніверсітэта.

На здымках: справа — Маргарыце Макоўскай ужо ўсё зразумела — у яе ў руках экзаменацыйны білет. Зараз трэба ўключыць усе сілы і срэдкі ў барацьбу за атрыманне... Вядома, «пяцёрак», бо хто ж сам сабе вораг? На гэты раз у Маргарыты толькі «чацвёрка».

А для іх экзамен — ужо ў мінулым. На ніжнім здымку злева направа — Аляксандр Сцепапенка, Галя Цуканова, Наташа Новік.

ПРЫКЛАД ДЛЯ НАШАЙ МОЛАДЗІ

У гісторыі ёсць нямала слаўных і гераічных старонак. Есць такія старонкі, якія ў памяці чалавечай застануцца назаўсёды, будучы заклікам вечным для людзей у іх барацьбе за свабоду і незалежнасць Радзімы. Гэта Вялікая Айчынная вайна. Як вядома, у мінулай вайне камсамол унёс вагон ўклад у перамогу над фашызмам. Радзіма высокая ацаніла подвигі сваіх сыноў і дачок. 3,5 мільёна камсамольцаў узнагароджаны ордэнамі і медалямі, тысячы маладых патрыотаў былі ўдастоены высокага звання Ге-

роя Савецкага Саюза. Аб маладых абаронцах Радзімы, аб іх гераічных справах — новая кніга П. Трынько «Подвиг твоих бацькоў», якая выйшла ў выдавецтве ЦК ВЛКСМ «Молодая гвардия». Не выпадкова аўтар даў імяна такую назву: нігія, напісаная аб падзеях больш як 25-гадовай даўнасці, усёй сваёй пафаснай паліяўненасцю накіравана ў будучае. П. Трынько на багатым фактычным матэрыяле, на гістарычных дакументах малое гераічнае вообраз абаронцы маці-Радзімы, імя якому Ленінскі камсамол.

Для нас, беларускіх чытачоў, асабліва цікавы раздзел «Сталёвы Брэст». У ім аўтар дае вообразы мужных пагранічнікаў заставы, якой камандаваў Кіжаватаў Андрэй Мітрафанавіч. З хваляваннем чытаюцца старонкі, прысвечаныя абароне крэпасці, подвигу яе абаронцаў — капітана Івана Зубачова, палкавога камісара Яфіма Фаміна, брэсцкага Гаўрша, 14-гадовага выхаванца музычнага ўзводу Пеці Клыпы.

П. Трынько напісаў цікавую кнігу як з пункту гледжання ўдумлівага вучонага, так і масавага чытача.

Грунтоўнае даследаванне «Подвиг твоих бацькоў» — безумоўна, каштоўны ўклад у гераічную эпопею аб Вялікай Айчынай вайне.

М. ВОІНАЎ,
аспірант.

Быць дастойнымі традыцый бацькоў!

Пытанні далейшага навукова-тэхнічнага прагрэсу і ідэйнага выхавання працоўных, якія вызначаны Праграмай партыі і рашэннямі XXIII з'езда КПСС, стаяць перад вышэйшай школай адказнай задачай. Вышэйшая навуковая ўстанова нашай краіны заклікае рыхтаваць высокакваліфікаваных спецыялістаў — будаўнікоў камунізму. У рашэнні гэтай задачы важнае месца належыць ідэйна-палітычнаму выхаванню студэнцкай моладзі.

Сацыялістычная рэчаіснасць каронным чынам уплывае на аблічча падрастаючага пакалення, вызначае яго высокі маральна-палітычны якасці. Але нельга забываць, што выхаванне моладзі, станавленне яе светлагляду праходзіць у абстаноўцы, калі асабліва абвастрылася ідэалагічная барацьба паміж сацыялізмам і капіталізмам.

У ёй імперыялістычныя дзяржавы галоўную стаўку робяць на першую ў свеце краіну сацыялізма, на нашу сваёўсюдную моладзь. Яны імкнуцца ідэйна разабраць яе, аслабіць яе рэвалюцыйны энтузіязм, прытуліць класавую самасвядомасць, супрацьпаставіць старэйшаму пакаленню, пасеяць скептыцызм і апатыічнасць. Таму састанова і неад'емнай часткай усебаковага камуністычнага выхавання з'яўляецца фарміраванне ў моладзі такіх сацыяльных пачуццяў як патрыятызм, яніннасць да імперыялізма, пралетарская класавая салідарнасць.

Значэнне патрыятычнага выхавання ўзрастае ў сучасных умовах. Работа гэтая важная яшчэ і таму, што з кожным годам усё далей ухадзіць ад нас герцаўня падзеі станаўлення Саветаў улады, бітвы за яе вялікія заваяванні.

Зараз больш трэцяй часткі савецкіх грамадзян мае ўзрост да 30 год. Моладзь, якая прыходзіць сёння ў вучышча, вырастае ў мірных умовах. Гэтыя маладыя людзі не атрымалі такой рэвалюцыйнай і баявой загартоўкі, як іх бацькі і старэйшыя браты, аб геральме якіх яны даведаваюцца з вусных апавяданняў, грамадска-палітычнай і мастацкай літаратуры, газет і часопісаў, кінафільмаў, радыё і тэлеперадач.

Пытанні герояк-патрыятычнага выхавання моладзі былі прадметам шырокага абмеркавання на з'ездах КПСС і ВЛКСМ. У рэзалюцыі XXIII з'езда КПСС запісана: «Выхаванне камсамола, моладзі на рэвалюцыйных, працоўных і баявых традыцыях савецкага народа, Камуністычнай партыі — адна з важнейшых задач. Неабходна і ў далейшым выхоўваць у юнакоў і дзяўчат высокую ідэйную перакананасць і адданасць справе партыі, любоў да сацыялістычнай Радзімы, гатоўнасць да абароны яе, пачуццё братняй дружбы з працоўнымі краінамі сацыялізма, Інтэрнацыянальную салідарнасць з усімі эксплуатаванымі і прыгнечанымі».

Першастанавленае значэнне ў справе патрыятычнага выхавання моладзі мае прапаганда перавага сацыялістычнага ладу,

поспехаў савецкага народа ў будаўніцтве камунізму.

У ідэйна-палітычным выхаванні студэнцтва вылучае ролю належнага ўсяму комплексу грамадскіх навук. Рэвалюцыйныя задачы, вылучаныя нашай эпохай, могуць быць вырашаны толькі пры свядомым падыходзе да іх. Вось чаму марксісцка-ленінская тэорыя вучыць, што будаўніцтва камунізму звязана не толькі са стварэннем высокага ўзроўню вытворчасці, але і з дасягненнем высокага ўзроўню камуністычнай свядомасці, бо камунізм — гэта першая ў гісторыі чалавечства фарманцыя, якая ўзнікла не стыхійна, а ствараецца свядомай творчасцю ўсяго савецкага народа пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі.

Менавіта таму выкладчыкі грамадскіх навук стаяць перад сабой адна з галоўных задач — выхаванне ў студэнцтва патрыятычнай, Інтэрнацыянальнай перакананасці.

Але патрыятычная і нацыянальная свядомасць студэнцтва выхоўваецца не толькі ў працэсе вучобы. Грамадзянскія якасці фарміруюцца ўсёй навакольнай абстаноўкай. Рэктарат, партыя і камсамольская арганізацыя сумесна з прафесарамі і выкладчыкамі прымаюць меры да таго, каб абстаноўка садзейнічала выхаванню ў моладзі камуністычнай свядомасці.

У карпусах універсітэта мы бачым стэнды, прысвечаныя У. І. Леніну — стваральніку КПСС і першай ў свеце сацыялістычнай дзяржавы, герцаўню і шляху камсамола Беларусі, героям-камсамольцам усіх часоў.

Сцены чацвёртага паверху корпусу па вуліцы Кірава ўпрыгожваюць партрэты вядомых ваенначальнікаў — Блохера, Тухачэўскага, Чапаева, Якіра, Будзёнага, Варашылава, Герою Саветаўна Саюза — нашых землякоў.

Кожнаму студэнту дорага тое, дзея чаго гэтыя людзі ішлі на подвигі. Нам ёсць у каго вучыцца, ёсць з-каго «рабіць жыццё». Тут можна ўспомніць лаванічны надпіс на адным са старажытных помнікаў на Барадзінскім полі: «Доблесць бацькоў — спадчына дзяцей».

У гэтым годзе камітэт камсамола і камітэт ДТСаАФ рашылі папоўніць галерэю герояў партрэтамі Герою Сацыялістычнай Працы — нашым землякамі. Сёлетая група студэнтаў гісторыка-філалагічнага факультэта павіна скончыць напісанне гісторыі камсамольскай арганізацыі Інстытута, а потым універсітэта, якая ўступіла ў свой 41-ы год.

Пасля гэтага мы ўбачым і партрэты нашых былых выхаванцаў, якія грудзямі абаранялі сваю Радзіму, працай у самых розных галінах народнай гаспадары праслаўлялі краіну, з'яўляюцца заслужанымі настаўнікамі, вучонымі і партыйнымі работнікамі. Асабліва хочацца бачыць партрэты тых студэнтаў і выкладчыкаў, якія аддалі сваё жыццё за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы ў га-

ды Вялікай Айчыннай вайны.

Ва ўніверсітэце працуюць больш 100 прафесараў, выкладчыкаў, работнікаў адміністрацыйна-гаспадарчай часткі, якія прайшлі праз гарніла бітвы з фашызмам. Мы робім сустрэчы з Ім. З вялікай цікавасцю слухаюць сабраўшыся тых, хто ў Іх уросце, а то і маладзей, абараняў Радзіму. Але нашы аўдыторыі не могуць змясціць усіх жадаючых. Відаць, ёсць сэнс аформіць стэнд «Яны змагаліся за Радзіму», дзе змясціць партрэты супрацоўнікаў універсітэта і вярткія подпісы аб баявым шляху кожнага. Гэта блізкай пазнаміла б студэнцтва са сваімі выхаванцамі.

Цікава прайшла ў кастрычніку сустрэча студэнцтва ўніверсітэта з удзельнікамі рэвалюцыі, грамадзянскай і Айчыннай войнаў генерал-лейтэнантам К. Ф. Цялегіным. Ён расказаў аб тых этапах нашай Радзімы, якія сталі для сучаснай моладзі лягендамі. І ва ўніверсітэце ёсць цікавыя людзі. Напрыклад, старшая лаборантка кафедры педагогікі В. П. Башніцава — была сакратар падпольнага абкома камсамола, дацент кафедры гісторыі КПСС і навуковага камунізму І. А. Лыных — былы камандзір партызанскай брыгады, доцент гісторыка-філалагічнага факультэта дацент Д. А. Ллончанка, які прайшоў праз усю ваенную выпрабаванні, абаронца Ленінграда Р. С. Мільчанка і многія іншыя. Камсамольскія арганізацыі факультэта трыба арганізоўваць больш сустрэч з такімі людзьмі.

Штогод студэнты, якія вучацца ў будаўнічым атрадамі, шэфтуюць над брацкімі магіламі загінуўшых, аэманіцца з месцамі баявых паходаў.

З 26 студзеня па 7 лютага будзе праходзіць лыжны паход па партызанскіх сцежках Палесся. Яго ўдзельнікі складуць апісанне маршрутаў паходу.

Можна яшчэ многа гаварыць аб формах герояк-патрыятычнага выхавання ва ўніверсітэце. Гэта і паездкі ў гарады-героі Маскву і Ленінград, мемарыяльны комплекс Хатынь, лекцыі, гутаркі. Усё гэта гаворыць аб тым, што нашы студэнты рыхтуюцца стаць дастойнымі прадужальнікамі спраў сваіх бацькоў.

І. ЭСМАНТОВІЧ,
сакратар камітэта камсамола
універсітэта.

У ЛЕАНІДА Сечкі, бадай, самая ўдзячная прафесія на зямлі — ён, як кажуць, сее разумнасць, вечнасць, добрае сярод дзяцей. Настаўнічае на Палесці і завочна вучыцца на пятым курсе «бі-блага-глебанага» факультэта нашага ўніверсітэта.

Леанід Сечка — вялікі аматар прыроды, чалавек, улюбены ў сваю справу. Гэта яскрава відаць і з замалёўкі, якую мы сёння прапануем вашай увазе. Дарэчы, яго прозвішча не ўпершыню з'яўляецца на старонках нашай газеты. Як прыклад, можна прывесці яго дэброты асені з'юд «Аптыяна песня лесу».

Міша П. дрэнна вучыўся, часта прапуская заняткі. Больш таго, ён збігаў з дому і прападаў невядома дзе. Ніякія гутаркі не дапамагалі. Міша не слухаўся і бацькоў.

«Вельмі цікакі характар у хлопчыка», — гаварыў ў школе. З гэтым нельга было не згадзіцца.

Прайшоў год. З пятага класа Міша быў пераведзены ў шосты з работай па рускай мове. У новым навукальным годзе мне прапанавалі стаць класным кіраўніком у шостым класе. Міша па-ранейшаму прапуская заняткі і аб вучобе аўсім не дбаў.

У чым жа справа? Я пачаў назіраць за хлопчыкам і заўважыў, што ён сівро не з вучыні свайго класа, а ўвесь час знаходзіцца сярод васьнілацкінаў. З цягам часу высветлілася, што сябрам Мішы быў Федзя Г. — вучань васьмага класа. Федзя таксама вучыўся дрэнна, без прычын прапуская заняткі.

Гэта здарылася ў канцы трэцяй чвэрці. З кватэры прыбі-

На здымку: экзамен па анатоміі чалавека на факультэце фізыхавання.

ДАГАВОР РАЎНАПРАЎНЫХ

Сёння спаўняецца 50 год з дня падпісання Дагавору аб ваенным і гаспадарчым саюзе паміж РСФСР і БССР — адной з першых ластвак у справе заключэння добраахвотнага саюзу працоўных усіх савецкіх рэспублік.

Беларускі народ заўжды на працягу сваёй шматвяковай барацьбы за вызваленне ад сацыяльнага і нацыянальнага прыгнёту імкнуўся да свайго старэйшага брата — вялікага рускага народа, разам з ім шукаў дарогу да шчасця.

Таму з першых жа дзён свайго самастойнага існавання беларускі народ аднадушна выказаўся за яшчэ большае ўмацаванне дружэлюбных адносін з народам Савецкай Расіі і іншымі рэспублікамі. Воля працоўных мас Беларусі ў гэтых адносінах была выказана ўжо ў Дэкларацыі Першага Усебеларускага з'езда Саветаў, прынятай 3 лютага 1919 года. Дэкларацыя абавязвала выбранныя з'ездам органы ўлады пачаць перагаворы в РСФСР па ўстанавленню федэральнай сувязі паміж ёю і Савецкай Беларуссю і звярнулася да ўсіх савецкіх рэспублік з заклікам паследаваць прыкладу рабочых і сялян Беларусі.

З пачаткам грамадзянскай вайны і нападам на нашу краіну Інтэрвентаў стала патрэбным перш — наперш стварыць ваенна-палітычны блок савецкіх рэспублік.

І такі саюз па патрабаванню ўрадаў Украіны, Беларусі, Лтвы і Латвіі быў утворыта замацаван Пастановай ЦВК ад 1 чэрвеня 1921 года «Аб аб'яднанні рэспублік Расіі для барацьбы з імперыялізмам». Заклучэнне гэтага саюза з'явілася першым крокам у працэсе ўсебаковага аб'яднання незалежных савецкіх рэспублік і прывяло да пладаворных вынікаў.

Пераход да мірнага гаспадарчага будаўніцтва прывёў да неабходнасці дапаўнення саюза ваеннага саюзам гаспадарчым. 16 студзеня 1921 года БССР і РСФСР у мэтах аб'яднання сваіх сіл у справе абароны і гаспадарчага будаўніцтва заключылі паміж сабою ваенна-гаспадарчы саюз, па якому былі ўз'ядзены наркаматы ваенных і марскіх спраў, знешняга гандлю, фінансаў, шляхоў зносін, пошт і тэлеграфу.

Гэты дагавор, гадвіну якога мы сёння адзначаем, адыграфу рашаючае значэнне ў справе аднаўлення і ўздыму эканомікі і культуры Беларусі. Далейшае ўмацаванне дружбы паміж усімі савецкімі рэспублікамі прывяло да стварэння ў снежні 1922 года Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Г. БУДАКІМЕНКА,
дацент кафедры гісторыі КПСС і навуковага камунізму.

Яго сапраўды можна назваць песняй восенскай прыродзе.

У «Цяжкім» характары Леанід Сечка выступае, так сказаць, у новай якасці: ён узнімае праблему выхавання падлеткаў, на адным выпадку з педагогічнай практыкі паказвае, якая складаная і адказная прафесія настаўніка. І ў той жа час якая іна ўдзячная, калі відаць, ён вынікі, калі падлетак пачынае знаходзіць самота сябе.

Прозвішчаў дзеючых асоб гэтага расказа па ўвагуе разумелых прычынах мы не называем. Будзем спадзявацца, што вы з цікавасцю прачытаеце замалёўку.

«ЦЯЖКІ»

(3 практыкі)

хоць і стараўся, зрабіў шмат так мала. І асабліва не ведаў Мішу, ніяк не мог заглянуць у душу хлопчыка.

Я прывёў Мішу ў настаўніцкую, і ён пацвердзіў, што быў на кватэры прыбіральшчыцы і ўзяў са стала рэчы. На ўсе нашы размовы ён, здавалася, не разгадваў, на пытанне, дзе астатнія рэчы, не адказваў.

Заканчваюся навукальным год. Прырода абудзілася пасля зімовага сну, усё жывое набылася сіл пад пнічотай вясенняга сонца. У адзін з прыгожых майскіх дзён, выбраўшы свабодную часціну, я пайшоў у лес. Я хадаў па ім, збіраў нарэзні, каб потым сесці недзе

На здымку: кандыдат эканамічных навук В. П. Галеў прымае экзамен па палітэканоміі ў студэнткі З курса факультэта фізыхавання Валіціны Шыла, Адзіна? Выдатна!

СНТ. Што зроблена і планы на будучае

Набрад ці патрэбна даказаць, што задача вчу — рыхтаваць спецыялістаў не толькі для сённяшняга дня, але і для заўтрашняга. Мик тым, веды, якія студэнты атрымліваюць у вуч, ўжо праз некалькі год з'яўляюцца недастатковымі. Напрошваецца вывад: за тры пяць год, якія студэнт праводзіць у сценах інстытута або ўніверсітэта, ён павінен набыць не толькі трывалыя веды, якія б задавалі попыт сучаснай вытворчасці, навукі, школы, культуры, але і навучыцца самастойнаму авалодванню ведамі, навуковаму пошуку, паколькі ад выпускніка вчу патрабуецца быць не толькі добрым спецыялістам-знаўцам сённяшняга тэхнікі, школы, навукі, але і быць у першую чаргу спецыялістам-даследчыкам.

Без пераўвельчэння можна сказаць, што навіды мэтанавараванага навуковага пошуку студэнт выпрацоўвае, як правіла, у СНТ. Таму ў апошнія гады да студэнцкага навуковага таварыства да арганізацыі навукова-даследчай работы студэнта прад'яўляюцца вялікія патрабаванні.

Вядома, што ўніверсітэты заўсёды разглядалі як вядучыя навуковыя цэнтры. Гэта ў поўнай меры адносіцца і да Гомельскага ўніверсітэта. Здзяйсненічы пераход ад педінстытутскіх вучэбных планаў і праграм да ўніверсітэцкіх, калектыву ГДУ сутыкнуўся з шэрагам аб'ектывных цяжкасцей. На гэтай прычыне да пачатку бягучага навуцальнага года ўніверсітэт займаў толькі 13 месца (з 15) сярод гуманітарных вчу рэспублікі. Натуральна, мы не маглі сур'езна не задумача над стварыўшымся становішчам.

У першым семестры СНТ ўніверсітэта ажыццявіла пазную работу па паліпшыненні сваёй дзейнасці. На ўсіх факультэтах, акрамя эканамічнага, пераабраны або абраны ўпершыню факультэцкія бюро СНТ, праведзены атэльныя сходы студэнтаў, намечаны і размярваны тэмы навуковых даследаванняў, назначаны навуковыя кіраўнікі. Рэгулярна праходзіць заняткі ў большасці навуковых студэнцкіх гурткоў.

У снежні 1970 года правед-

зены агульны сход СНТ ўніверсітэта, на якім абраны новы Савет студэнцкага навуковага таварыства, прынят статус і палажэнне аб дыпламе СНТ ГДУ, які будзе ўручацца лепшым выпускнікам — членам СНТ як рэкамендацыя для паступлення ў аспірантуру.

Зараз праходзіць зімовая экзаменацыйная сесія. Пасля канфулаў перад намі паўстануць новыя адназныя задачы. Нам неабходна падрыхтаваць да сакавіка 1971 года не менш як сто якасных навуковых студэнцкіх работ (не лічычы даследаванняў па праблемах грамадскіх навук і маладзёжнага руху). Гэта патрабуе добрасумленых адносін членаў навуковых гурткоў да сваіх даследаванняў, якаснага кіраўніцтва даследаваннямі, што дазволіць падрыхтаваць больш работ першай катэгорыі.

У сакавіку 1971 года будзе праведзена агульнаўніверсітэцкая студэнцкая навуковая канферэнцыя, якая будзе рэкамендаваць лепшыя работы на рэспубліканскі і ўсесаюзны конкурс. У сакавіку падвожача вынікі чаровага агляду-конкурсу вчу БССР па пастаючы навукова-даследчай работы студэнтаў. Да гэтага агляду неабходна добра падрыхтавацца.

Першаступеннай задачай СНТ з'яўляецца арганізацыя СКТВ (студэнцкага канструктарска-тэхналагічнага бюро), душой якога павінен стаць фізічны факультэт. Дарэчы, на гэтым факультэце група студэнтаў пад кіраўніцтвам Уладзіміра Герыловіча выдэе паспяхова работу па арганізацыі радыёгуртка.

Нам таксама неабходна падрыхтаваць максімальную колькасць якасных работ па праблемах грамадскіх навук.

Перад студэнцкім навуковым таварыствам ўніверсітэта стаіць сур'езная задача. Справа і гонар кожнага з нас — выказаць іх спраўды па ўніверсітэту. Таму мне хочацца пажадаць усім членам СНТ Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта больш праівацісці, уседлівасці і, такім чынам, добрых вынікаў у даследчай рабоце.

А. СІНЮК,
старшыня Савета СНТ ўніверсітэта.

На здымку: ідуць экзамены па матэматычнаму аналізу на 1 курсе фізічнага факультэта.

Працавітасць прынесла поспех

Першакурснікі гісторыка-філалагічнага факультэта. З многім з іх мне давялося пазнамацца на ўступных экзаменах. Розную ступень праівацісці і пазнаваці талды кандыдаты ў студэнты.

І вось прайшло больш чатырох месяцаў з таго часу. Уча-

ранны школьнікі па-новаму аучыліся асацыюваць ўніверсітэцкія дысцыпліны, набывалі вопыт работы з першакурснікамі, твораў класікаў марсіслама-ленінізма, канспектвання працываіага.

Курс гісторыі КПСС влілі і на іх. Ён патрабаваў ад

юнакоў і дзвучат сістэматычных заняткаў, сьвядомага засваення праграмынага матэрыяла. Якіх поспехаў яны дасягнулі? На гэта даў адказ экзамен па прадмету дарэчы, першы ў іх студэнцкім жыцці.

За некалькі дзён мне давялося праслухаць адказы больш 150 чалавек. Радуе, што большасць з іх пазнавае глыбокі і трывалыя веды, уменне разабрацца ў складаных пытаннях гісторыі нашай партыі і дзяржавы.

У блізде, які трыпш Людміле Пашкевіч, было два пытанні — «Маніфест Камуністычнай партыі», «Пяты з'езд партыі». Складаныя тэмы. Для расірышчы іх патрабуецца не толькі веданне матэрыяла падручніка, але і дапаможная літаратура. Рыхтуючыся да экзамена, студэнтка выкарыстала матэрыялы з'езда, яго рэзалюцыі. Яна пазнавала выдатнае веданне і разуменне складанага становішча ў Расіі, дзейнасць палітычных партыі. Адазна Людміла быў адзёнен выдатнай адзнакай.

Пётр Сыч — выпускнік сельскай школы. У яго адчуваўся

недахопы пра адказах на ўступных экзаменах. Паступіўшы ва ўніверсітэт, юнак добрасумленна вывучаў праграмыны творы, падрабозна канспектываў першакурсніцкі. Такія адносіны да заняткаў далі свой плён. Адазна Пятра на экзамене быў змястоўным і дакладным.

Мне як экзаменатара, прыемна адзначаць, што першакурснікі зрабілі той крок, які адзначае былых школьнікаў ад студэнцкай вышэйшай навуцальнай установы. Марыя Трыпуцкая — таксама выпускніца сельскай школы. Яна скончыла Узваравіцкую СШ. Дзвучына на «выдатна» здала ўступныя экзамены па гісторыі СССР. На працягу першага семестра Марыя актыўна ўдзельнічала ў семінаренкх занятках. Таму і не даўна, што экзамен для яе не ўзляў вылікай цяжкасці. Студэнтка расказаала на экзамене аб пачатку рабочага руху ў Расіі, аб першых рабочых саюзах.

У другім пытанні білета яна падрабозна вызначыла ролю Леніна ў кіраўніцтве Пароніскай нарадай ЦК РСДРП.

Трывалыя, выдатныя веды на экзамене паказалі будучыя філолагі Валюціна Лугаўцова, Любоў Карабок, Маргарыта Караткевіч, Ірына Краўцова, Аляксандра Хмялёва, Людміла Артамонава і рад ішых студэнтаў.

Разам са становішчам, экзамен па гісторыі КПСС выліў і адмоўны банд ў вучыцельні гэтай дысцыпліны. Стала яшчэ раз вядома, якую варысць прыносіць семінаренскія заняткі. Марыя Прус, Ксёсія Іванова, Ніна Тамко, Ніна Грамацікіна, Таццяна Кароткая і Тамара Касцюк вучылі на іх ісе саісна, не працавалі. У выніку студэнткі былі слаба падрыхтаваны.

А. МАШЧЭРСКА,
дацэнт кафедры гісторыі КПСС і навуковага камунізма.

Матчы каныкабежцаў ГДУ і горада Слабадскага Кіраўскага вобласці сталі традыцыйнымі. У мінулыя суботу і нядзелю спартсмены сустралялі ў тры раз.

НА ЗДЫМКУ: адзіны з забегав дзвучат на дыстанцыю 1000 метраў.

пад кустам і пачаць апрацоўваць іх сцэарыям. Есць у мяне такое захапленне — рабіць з карэніаў розныя фігуры.

Назбіраўшы нарыхтоўкаў, я аблюбаваў мясціну каля дарогі і прыняўся за работу. З-пад ляза пачалі вырысцоўвацца то івявая вавёркача з пышкай у лапках, то мядзведзь з бочкай меду. Я так захапіўся работай, што не заўважыў Мішу. Ён стаў ваддаль і назіраў за

Міша неадверліва паглядзеў на мяне. Але, влідаць, твар мой выказаў такую зацікаўленасць у гэтай справе, што хлопчык згадзіўся. Па дарозе ён расказаў мне, што прыходзіць сюды кожны дзень і што птушкі-бацькі добра ведаюць яго, бо ён носіць ім чарвякоў.

Мы падыйшлі да гнязда, у якім ляжала птушаня. Пачуўшы шорах, яно раскрыла дзюбу, выцігнула шчыю і запішчала. Міша хуценька дастаў за-

ся бяроза, значыць, будзе сухое лета. А вось калі мурашкі прыліцкі на мурашкіну, дык будзе ненагадаць. Я толькі здаіўлюся яго веданню прыроды.

Усё шло нядрэнна. Хлапец падігнуўся ў вучобе, паводзінах і раптам зноў — у школьнай майстарані знікла некалькі інструментаў. Зноў западозрылі мой лас.

Некн пасля ўрокаў я папрасіў Фёдара Г. зайсці да мяне на кватэру. Ведаецца, чамусьці я не мог паверыць, што гэта — мішва работа. І таму рашыў праверыць, што ўяўляе а слабе Фёдар.

Калі ён прыйшоў, я папрасіў падлетка:

— Зрабі мне, калі ласка, ніжнюю паліцу, а то вуны колькі кніжак, а шафа перапоўнена.

Хлапец згадзіўся. Я аддаў яму ключы ад майстарні, і ён накіраваўся да майстара.

— Дарэчы, ты не зможаш дапамагчы мне даведацца, хто ўкраў інструмент з майстарні? — зніжчэнню спытаў я.

Фёдар не чакаў такога пытання, але, суладзіўшы з сабой, адказаў:

— Іх украў Міша.

Я паданісанаў падлетку. Фёдар пайшоў.

«Ніжю Міша?» — губляўся я ў дагадках. Не хачелася ў гэта верыць.

Хутка прыйшоў Міша. Я праверыў, як ён выканаў урок, потым пасадаў яго перад сабой і спытаў:

— Скажы, Міша, ты хочаш

сябраваць са мной?

— Хачу, — адказаў ён і апусціў вочы.

— Я таксама хачу сябраваць з табой. Але каб мы былі сабрамі, ты павінен вярнуць украдзены інструмент у майстарні.

Міша рэзка падняў вхрочую галаву, і ў блакітных вачынатах яго закружыліся слязіны.

— Гэта не я ўкраў.

Я бачыў, што Міша гаворыць праўду.

— А ў мяне нядаўна быў твой сябра Фёдар Г. і сказаў, што інструмент украў ты.

Міша не паверыў і я вырашыў да канца выліць несумленнасць Фёдара.

— Ну вось што, іды ў другі пайкі і чакай там, — прапановаў я.

Міша згадзіўся. Я паклікаў Фёдара і яшчэ раз спытаў пра інструмент. Ён пацвердаў, што інструмент украў Міша. Толькі за Фёдарам зачыніліся дзверы, як Міша куляй выліцеў а сумежнага пакоя.

— Гэта Фёдар іх украў, — праз слязы прамовіў Міша. — І ў прыбралышчыцы ён украў, а мяне папрасіў, каб я на ісе саказаў.

— Вось ты і скажы заўтра так на сходзе, — прапановаў я.

— А што? І скажы! Усё скажы!

Назаўтра на школьным сходзе Міша расказаў аб усім. З гэтага часу ў «цяжкім» характары Мішы наступіў пералом.

Л. СЕЧКА.

ХАРАКТАР

сельскага настаўніка)

мной. Адчуўшы на сабе нечыі погляд, я падняў галаву, убачыў хлопчыка і паклікаў да сябе.

— Што ты робіш тут?

— Ды вось прыйшоў паглядзець, ці вывеліся птушаняты, — адказаў ён і вываата апусціў вочы.

— Ну і як? Вывеліся? — зацікавіўся я.

— Усёго адно, а астатнія толькі налібываюцца.

Я хуценька падняўся, сабраў наірошні і тое, што ўжо было апрацавана, і па-загаворшычку папрасіў:

— Пакажы і мне гэтае гняздо, і калі ты згодзен, дык будзеш разам назіраць за ім.

хаваны непадаль карабон з-пад запалак, выцігнуў адтулю чарыяка і аддаў птушаняці. Яно заціхла. Міша зноў схаваў карабон, і мы цххенька адыйшліся ў бок.

Пры развітанні я працягнуў хлопчыку толькі што выразаную вавёркачу. Ён паглядзеў на мяне ўдзельнічым вачыма. Лёд, як нажуць, крануўся.

Мы пачалі часта наведваць лес. Міша прыходзіў да мяне пасля школы, і мы накіроўваліся ў бор. Анавалася, што хлопчык ведае ўсе ўваходы ў лес, якіхці многіх яго жыхароў яму таксама добра вядома. Хлопчык ведаў, напрыклад, што гэтай вясной першай распуціла-

КЛАСІКІ МАРКСІЗМА-ЛЕНІНІЗМА АБ ФІЗІЧНЫМ ВЫХАВАННІ

Мільёны людзей ператварылі ў жыццё ідэй Маркса, Энгельса, Леніна, будуць грамадства, дэяла яго класікі марксізма-ленінізма стварылі сваё вялікае вучэнне.

Выказванні Маркса, Энгельса і Леніна па пытаннях выхавання і ў прыватнасці, па пытаннях фізічнага выхавання, уяўляюць з сабе сістэму поглядаў, якія выцякаюць з іх вучэння. У працах класікаў марксізма-ленінізма мы знаходзім указанні аб месцы, метах і задачах фізічнага выхавання ў сістэме ўсебаковага выхавання працоўных.

Адкрыты законы развіцця буржуазнага грамадства, К. Маркс і Ф. Энгельс паказалі, што ў класавым грамадстве выкарыстанне выхавання і адукацыі носіць класавы характар. Пытанні выхавання яны разглядалі ў непасрэднай сувязі з лёсам рабочага класа, з яго гістарычнай місіяй «магільшчыка капіталізму».

У інструкцыі дэлегатам часовага Цэнтральнага Савета К. Маркс пісаў: «Найбольш адукаваная частка рабочага класа ўпаўне ўсведаміла, што будучае яго класа, значыць, чалавечства, цалкам залежыць ад выхавання падрастаючага пакалення». Выхаванне пры гэтым Маркс разглядаў як сістэму, якая ўключае «па-першае, разумовае выхаванне. Па-другое, фізічнае выхаванне, такое, якое даецца ў гімнастычных школах і ваеннымі практыкаваннямі. Па-трэцяе, тэхнічнае абучэнне, якое знаёміць з асноўнымі прынцыпамі ўсіх працаў вытворчасці і ў той жа час дае дзіцяці або падлетку навыкі абходжання з прасцейшымі прыладамі ўсіх вытворчасцей».

Значэнне гэтага выхавання для нашых дзён вельмі вялікае. У ім К. Маркс ставіць фізічнае выхаванне ў адзін рад з

іншымі формамі і вызначае яго як арганічную частку педагагічнай сістэмы, якая мае на мэтах выхаванне ўсебакова развітых людзей.

Вялікую ўвагу ўдзяляў фізічнаму выхаванню ў сваіх работах Ф. Энгельс. Патрабуючы ад урада сур'ёзных адносін да пытанняў фізічнага выхавання юнацтва, ён пісаў: «Ці не лепш выкладаць вольную гімнастыку і практыкаванні з прыборамі навучэнцаў усіх класаў, пакуль іх члены яшчэ не страцілі сваёй эластычнасці і гібкасці, чым біцца, як робяць зараз над дваццацігадовымі хлопцамі, марна спрабуючы — у поце іх твару і свайго ўласнага — вярнуць іх ксяцям, мускулам і звязкам, загрубелым ад работы, ранейшую рухавасць і гібкасць».

К. Маркс і Ф. Энгельс сцвярджалі, што ўсебаковае развіццё фізічных і духоўных здольнасцей чалавека можа быць забяспечана пры ўмове ліквідацыі капіталістычнага спосабу вытворчасці з яго эксплуатацыйнай часткай чалавекам, інакш кажучы, у сацыялістычным, камуністычным грамадстве.

У. І. Ленін творча развіў у новых гістарычных умовах вучэнне аб камуністычным выхаванні, убагаціў яго шэрагам новых палажэнняў. Пытанні гарманічнага развіцця асобы займаюць важнае месца ў працах У. І. Леніна, у яго выступленнях і практычнай дзейнасці. Ён разглядаў пытанні ўсебаковага развіцця асобы як сапраўдную частку вучэння аб рэвалюцыі, аб дыктатуры пралетарыята.

Канспектуючы «Крытыку Готскай праграмы», У. І. Ленін вылісаў словы К. Маркса аб ўсебаковым развіцці індывідуумаў як адной з характэрных рыс камуністычнага грамадства. Вывучаючы работу

Ф. Энгельса «Ці можа Еўропа разабройвацца?» Ленін звяртаў увагу на словы аўтара аб неабходнасці выкладання гімнастыкі для дзяцей, пачынаючы з пачатковай школы.

У сваіх пісьмах, гутарках, выказваннях ён надаваў вялікае значэнне выкарыстанню рэвалюцыйнага сродкаў фізічнай культуры. Ленін указаў, што побач з высокім маральнымі якасцямі, безалапётнай адданасцю справе рэвалюцыі, рэвалюцыйна-бальшавіцкі павінны валодаць моцным здароўем, быць дужымі і выносливымі, стойкі пераносіць нястачы, звязаныя з рэвалюцыйнай барацьбай, арыштамі і ссылкамі.

Ленін лічыў важным сродкам ва ўмацаванні здароўя розныя фізічныя практыкаванні: хадзьбу, прагульні, катанне на каньках, язду на веласпедзе, правільнае захоўванне рэчывы дня, а таксама загартоўванне.

Сваім саратнікам і блізім Уладзімір Ільіч раўў штодзённымі працяглымі прагулкамі, хадзьбу ў розных канцы горада.

Гаворачы аб значэнні катання на каньках, У. І. Ленін у пісьме да М. І. Ульянавай дае шэраг парадаў: «А ў цябе, пэўна, цяпер «турэмнае малакроўе», або, бадай, абстрактнае ранейшага малакроўя? Трэба было б прыняць меры — на каньках катацца. Сапраўды, гэтым не грэбуць».

Асабісты прыклад У. І. Леніна ў адносінах да фізічных практыкаванняў мае для нас, нашай моладзі неацэннае значэнне. Уладзімір Ільіч заўсёды знаходзіў магчымасць хаця б нямнога часу прысвяціць гімнастычным або іншым практыкаванням, якія дапамагалі яму захоўваць бадзёрнасць і працаздольнасць.

Здольны працаваць як ніхто іншы, Уладзімір Ільіч умеў і адпачываць. Але гэта быў адпачываць актыўны, у руху, па магчымасці на свежым паветры.

У сямлі ў Шушанскім У. І. Ленін выконваў напружаную творчую работу: тут ім была напісана геніяльная праца «Развіццё капіталізму ў Расіі», ён працягваў вывучэнне твораў Маркса і Энгельса, веў вялікую перапіску з цэнтрамі рабочага руху ў Расіі і замежнай групай «Вызваленне працы». У гэты час у пісьме да блізкіх ён пісаў, што пачаў купіцца і што для гэтага даводзіцца хадзіць даволі далёка. «Але для мяне адлегласць нічога не значыць, таму што я, апрача палявання і купання, затрачваю частку часу на прагулкі».

САНДРУЖЫННІЦЫ

Вялікая ўвага ва ўніверсітэце ўдзяляецца медыцынскай падрыхтоўцы студэнтаў. Яны навучаюцца спосабам аказання медыцынскай дапамогі пры цяжкіх траўмах, адпрацоўваюць практычныя навыкі па накладванню жгута, шын, павязак, уядаенню антыдотаў, аказанню дапамогі пры вострых атручваннях і г. д.

Студэнты прыцягваюцца для несення дзяжурства ў траўматалагічным і тэрапеўтычным аддзяленнях бальніцы. У перыяд праходжання практыкі ў паліклініках яны прымаюць актыўны ўдзел у амбулаторных прыёмах хворых.

Кожная вучэбная група ўключае з сабе санітарную дружыну. У нас праводзяцца спарбонніцы сандружыні, а летнія — удзельнічае ў спарбонніцтвах санітарных дружынаў горада.

Нашы сандружыніцы на гэтых спарбонніцтвах выступаюць, звычайна, нідэрна. Так, сані-

Уладзімір Ільіч удзяляў вялікую ўвагу загартоўванню. З гэтай мэтай ён купіцца, плаваў у раце, прымяняў абцягненне халоднай вадой, спяў пры адкрытых вокнах. Выдатны плывец, ён у гады адпачынку выкарыстоўваў самую нізкую магчымасць для таго, каб высушацца, паплаваць.

Ва ўспамінах М. Н. Эсен і С. Ю. Вагоцкага апісваюцца цікавыя факты аб турыстычных прагулках Уладзіміра Ільіча. М. Эсен расказвае аб горнай прагулцы з У. І. Леніным у швейцарскіх Альпах, калі яны падымаліся на адну са снежных вяршынь. Гэты пад'ём Ленін пераадоляваў лёгка, нягледзячы на сустрэжыцца цяжкасці. С. Ю. Вагоцкі ўспамінае, што Уладзімір Ільіч быў вельмі выносливым турыстам.

У першыя гады Саўецкай улады, калі краіна была разбурана грамадзянскай вайной, калі ўсе рэзервы былі мабілізаваны для абдыцця ўнутранай і знешняй контррэвалюцыі, Уладзімір Ільіч удзяляў вялікую ўвагу пытанням аховы здароўя дзяцей. В. Д. Бонч-Бруевіч расказвае аб той вялікай радасці, з якой У. І. Ленін сустраў паведамленне аб тым, што каарэратыву «Камуніст» удалося знайсці і даставіць з поўначы ў Маскву вялікі запасы рыбнага тлушчу, якім сталі забяспечваць «лясныя школы», дзіцячы і туберкулёзны дыспансеры і іншыя ўстановы, у якіх знаходзіліся дзеці з ослабленым здароўем.

Вялікае значэнне для арганізацыі работы па фізічным выхаванню школьнікаў меў ленінскі дэкрэт ад 15 верасня 1921 года, якім на Наркамздраву ускладзілі абавязкі практычнага ажыццяўлення работы па фізічнай культуры сярод дзяцей дашкольнага і школьнага ўзросту. У дэкрэце ўказвалася не толькі на неабходнасць ажыццяўлення фізічнага выхавання дзяцей, але і на навуковую распрацоўку гэтага пытання.

Вядома, які вялікі клопат праўляў Уладзімір Ільіч аб здароўі рабочых і сялян, аб развіцці народных талентаў ва ўсіх галінах культуры.

Ленінскія ўказанні па пытаннях фізічнай культуры ўяўляюць з сабе багацейшы крыніцу думак, ідэй, якія аказваюць жыццёворны ўплыў на фізічнае выхаванне працоўных у нашай краіне.

На ленінскіх ідэях аддзяства разумовага і фізічнага выхавання заснаваны рашэнні партыі і камсамола, якія разглядаюць фізічную культуру і спорт не толькі як сродак фізічнай загартоўкі моладзі, але і як важнейшы сродак камуністычнага выхавання яе, уцягнення ў актыўнае грамадска-палітычнае жыццё краіны.

А. СЯМІКОП,
дэкан факультэта
фізічнага выхавання,
кандыдат педагагічных
наук.

ГЭТЫ ЦІКАВЫ СВЕТ

ВОЎК-РЫБАЛОЎ

Пасля разліву вада зноў пачала ўваходзіць у берагі Дняпра. А на лугах з'явіліся неглыбокія сажалікі і азёркі, у якіх засталіся шчупакі. Тут, у пратоках, яны мечуць іхру.

Цікавую карціну давалася назіраць жыхару в. Палькавічы Магілёўскага раёна А. Каралёву каля затопленай нізіны.

У вадзе стаюць воўк. Раптам непадаўк ад яго пачуўся ўсплёск. Шэры прасеў, зрабіў скачок і выплыў з вады вялікага шчупака. Потым не спяшаючыся выйшаў на бераг, аднёс яго далей ад вады і вярнуўся назад. Зноў над вадой паказаўся шчупак. «Рыбалоў» зламаў яго і хацеў аднесці на бераг, але тут перад самым носам паказаўся трэці воўк. Хацеў і яго скапіць, але ўпусціў і таго, што трымаў у зубах: распараны клькыма шчупак плохнуўся ў ваду.

Тут Каралёў не вытрымаў і гучна свіснуў. Воўк кінуўся ў кусты.

КОТ-ЗМЕЯЛОЎ

Да гэтага часу лічылася, што спецыяльнасць хатніх котаў — знішчэнне мышэй. Аднак кот Мірон, які падарожнічаў з геолагамі па камуністычным плато Усцюрт (Сярэдняя Азія), абвёрг гэта сцвярджэнне. Ён «перакваліфікаваўся» на знішчэнне ядавітых змей.

Як толькі каля лагера геолагаў з'яўлялася змяя, Мірон маланкава кідаўся на яе. У яго свае прыёмы. Ён хапае змяю за хвост, падкідае яе і ўдаряе аб зямлю. Некалкі акрабачычых скачкаў — і вораг пераможан. Мірон прыносіць здабычу да палатні і агрымлівае заслужаны ласунак.

Аднойчы кот сплахваў. У бойцы яго ўкусіла гадаюка. Урач, які прыбыў на верталёце, выратаваў Мірона, і ён зноў нясе сваю вахту — ахоўвае лагер ад ядавітых змей.

ПТУШЫНЫ КЛОПАТ

Здараецца, што ластаўкі-касаткі, вылятаючы з гнязда за здабывай, прывязваюць сваіх птушанат у гнязды конскім воласам. Адаін канец воласа наматваюць на латку, а другі прымацоўваюць да сценкі гнязда.

Іней... Фотаэцюд.

Здымкі для гэтага нумару газеты зрабіў А. Рудчанка.

Рэдактар К. КАЛІНАЎ.

Зіма-чараўніца.

Фотаэцюд.